

SURXONDARYO VILOYATI SANOAT KORXONALARI XODIMLARINING MAISHIY TURMUSH SHAROITI

Kadirova Yakitjan Buvabayevna

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti dotsenti

UDK: 94(575.1)

<https://orcid.org/0009-0005-0206-1411>

Annotatsiya: Maqolada mustaqillik davrigacha bo'lgan davrda Surxon vohasi yengil va oziq-ovqat sanoati ishchi-xodimlarining ijtimoiy-maishiy sharoitiga yetarli e'tibor berilmaganligi tahlil qilinadi. Mustaqillikning ilk yillaridan boshlab inson omiliga ustuvor ahamiyat berilishi natijasida sanoat korxonalarida ishlayotganlarning turmush tarzini yaxshilash borasida amalga oshirilgan ijobiy o'zgarishlar, xususan maishiy xizmat ko'rsatish, sog'lomlashtirish, moddiy yordam va farzandlari uchun yaratilgan sharoitlar "Surxonteks" va "Surxonoziqovqatsanoat" kabi korxonalar misolida ko'rib chiqiladi.

Tayanch so'zlar: Yengil sanoat, oziq-ovqat sanoati, ishchi-xodimlar, ijtimoiy ta'minot, maishiy xizmat, Surxondaryo.

Аннотация: В статье анализируется отсутствие должного внимания к социально-бытовым условиям работников легкой и пищевой промышленности Сурханского оазиса в период до обретения независимости. На примере таких предприятий, как «Сурхонтекс» и «Сурхонзоиковкатсаноат», рассматриваются позитивные изменения, произошедшие в улучшении жизни работающих на промышленных предприятиях в результате приоритета человеческого фактора с первых лет независимости, в частности, оказания бытовых услуг, медицинского обслуживания, материальной помощи, создания условий для их детей.

Ключевые слова: Легкая промышленность, пищевая промышленность, рабочие, социальное обеспечение, бытовое обслуживание, Сурхандарья.

Abstract: The article analyzes the lack of sufficient attention paid to the social and living

conditions of workers in the light and food industries of the Surkhondaryo oasis in the pre-independence period. As a result of the priority given to the human factor since the first years of independence, the positive changes that have been made in improving the lifestyle of those working in industrial enterprises, in particular, the provision of household services, health care, material assistance, and conditions created for their children, are examined using the example of enterprises such as "Surkhonteks" and "Surkhonoziqovqatsanoat".

Keywords: Light industry, food industry, workers, social security, household services, Surkhondaryo.

KIRISH (ВВЕДЕНИЕ / INTRODUCTION). Har qanday mamlakatning iqtisodiy qudratini belgilovchi asosiy omillardan biri bu uning sanoat salohiyatidir. Sanoat korxonalarida mehnat qilayotgan ishchi-xodimlarning turmush sharoiti esa nafaqat ularning farovonligini, balki korxonalarning samaradorligi va butun sanoatning barqaror rivojlanishini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. O'zbekiston mustaqillikka erishgach, inson omili davlat siyosatining markaziga ko'tarildi. Bu o'zgarish Surxondaryo viloyati sanoat korxonalarida xodimlarining maishiy turmush sharoitini yaxshilashga qaratilgan keng ko'lamlı islohotlarning boshlanishiga turtki berdi. Korxonalarda zamonaviy maishiy xizmat ko'rsatish obyektlari, oshxonalar, dam olish xonalari, tibbiyot punktlari tashkil etila boshladi. Ishchilarni arzon va sifatli ovqat bilan ta'minlash, ularning salomatligini mustahkamlash, farzandlari uchun munosib sharoitlar yaratishga alohida e'tibor qaratildi.

MUHOKAMA (ОБСУЖДЕНИЕ / DISCUSSION). Sovet davrida Surxon vohasining yengil va oziq-ovqat sanoati kabi

muhim tarmoqlarida mehnat qilayotgan ishchi-xodimlarning kundalik ehtiyojlari va maishiy sharoitlarini yaxshilashga yetarli e'tibor qaratilmaganligi achinarli holat edi. Ayniqsa, o'tgan asrning 70-yillari boshlarida janubiy hududlarda poyafzal va kiyim ta'mirlash, tikish, soatsozlik, fotostudiyalar, radio-televizion ustaxonalar kabi zarur xizmat ko'rsatish obyektlarining nihoyatda kamligi kuzatildi. Bu holat sanoat xodimlarining elementar ehtiyojlarini qondirishda jiddiy qiyinchiliklar tug'dirardi.

Yengil va oziq-ovqat sanoati uchun zarur bo'lgan ta'mirlash, texnologik jihozlarni yangilash, oyoq kiyimlarini tikish, radiotexnik xizmat ko'rsatish, metallga ishlov berish, sandiq va uy-ro'zg'or buyumlarini yasash bo'yicha malakali mutaxassislarni tayyorlaydigan o'rta maxsus o'quv yurtlarining yo'qligi ham muammoning yana bir jihati edi. Mavjud mutaxassislarning malakasini oshirish, ularni ish bilan ta'minlash, yangi ish o'rinlarini yaratish, zarur xomashyo va asbob-uskunalar bilan ta'minlash masalalariga deyarli e'tibor berilmasligi oqibatida sanoat xodimlarining turmush darajasi sezilarli darajada past bo'lib qolayotgan edi.

Mustaqillikning ilk kunlaridan boshlab O'zbekistonda inson omili davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylandi. Bu o'zgarish sanoat korxonalari, jumladan Surxon vohasidagi yengil va oziq-ovqat sanoati korxonalarida mehnat qilayotgan ishchi-texnik xodimlarning ish va turmush sharoitlarini yaxshilash borasida sezilarli ijobiy siljishlarga olib keldi. Eng avvalo, maishiy xizmatning muhim turlari bo'lgan fotostudiyalar, sartaroshxonalar, go'zallik salonlari, kimyoviy tozalash shoxobchalari, mebel yasash va ta'mirlash ustaxonalari, radio-televizion ta'mirlash ustaxonalari, uy-joy va shaxsiy transport vositalarini ta'mirlash sohalarini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratildi. Ushbu tarmoqlarga yo'naltirilgan investitsiyalar yildan-yilga oshib bordi.

Surxondaryo yengil va oziq-ovqat sanoati korxonalarida ishchi-xodimlarning malakasini oshirish va ularning moddiy-texnik hamda maishiy turmush darajasini yaxshilash

borasida tizimli ishlar amalga oshirildi. Buni "Surxonteks" korxonasi misolida yaqqol ko'rish mumkin. 2001-yilda "Onalar va bolalar yili" munosabati bilan korxona tomonidan ko'p bolali va kam ta'minlangan oilalarga 3 million 139 ming so'mlik moddiy yordam ko'rsatildi. Korxonada faoliyat yuritayotgan 48 nafar ishchi-xizmatchi viloyat va respublika sanatoriylarida o'z salomatliklarini tiklab kelish imkoniyatiga ega bo'ldilar. Korxonaga qarashli tibbiyot punkti va gigiyena xonalarini dori-darmon bilan ta'minlash uchun 1 million 664 ming so'm mablag' sarflandi. Ishchi-xizmatchilarga bepul sut va choy-shakar mahsulotlari berib borildi, bu xarajat 3 million 875 ming so'mni tashkil etdi. Korxona oshxonasida ovqat narxining 50 foizga arzonlashtirilishi korxona hisobidan 3 million 746 ming so'mni tashkil qildi. "Paxtakor" stadionini ta'mirlash va jihozlash uchun 8 million 269 ming so'm, korxona atrofini obodonlashtirish va ko'kalamzorlashtirish ishlariga esa 2 million 200 ming so'm sarflandi [3].

2002-yilda "Qariyalarni qadrlash yili" munosabati bilan nafaqadagi va nogironlik nafaqasida bo'lgan keksalarga 480 ming so'mlik moddiy yordam ko'rsatildi. Korxonada ishlayotgan 56 nafar xodim viloyat va respublika sanatoriylarida dam olib, sog'liqlarini tiklab qaytdilar. "Qariyalarni qadrlash yili" doirasida tuman ko'zi ojizlar jamiyatiga 100 ming so'm, Termiz shahrining 2500 yillik yubileyiga 2 million so'm, viloyat Navro'z bayramiga 340 ming 300 so'm, tuman chernobilchilarga 45 ming so'm, N.Boymurodov mahallasi va nuroniy jamg'armasiga ham moddiy yordam ko'rsatildi. Bundan tashqari, 11 va 4-sonli maktablarni ta'mirlash uchun 173 ming 35 so'mlik yordam ko'rsatildi [4].

2003-yilda korxona ishchi-xizmatchilaridan 58 nafari viloyat va respublika sanatoriylariga yuborilib, salomatliklarini tiklab kelishdi. "Obod mahalla yili" munosabati bilan Ulug'bek mahallasiga qarashli mahalla raisi xonalari va tayanch punktlari ta'mirlanib, zarur jihozlar bilan ta'minlandi. "Kamalak" bolalar bog'chasini ta'mirlash va bolalarga yangi yil sovg'alari

ulashishda ham homiylik ko'rsatildi. 2003-yilda tuman chernobilchilarga tayyor mahsulotlardan 250 metr mitkal, ko'zi ojizlar jamiyatiga esa 100 ming so'mlik iste'mol tovarlari moddiy yordam sifatida berildi [5].

"Surxonteks" ishchi-xizmatchilariga mehnat ta'tiliga chiqish vaqtida yaxshi dam olishlari va sog'liqlarini tiklashlari uchun 2003-yilning olti oyi davomida 9 million so'mdan ortiq moddiy yordam ko'rsatildi. "Ijtimoiy himoya yili" munosabati bilan Navro'z bayrami arafasida ishchi-xodimlar hamda nafaqadagi keksalarga xayriya oshi berilib, turli sovg'alar bilan rag'batlantirildi. Tuman va viloyat ko'zi ojizlar jamiyatiga homiylik yordami ko'rsatildi. Tumanda o'tkaziladigan motopoyga sport musobaqasi va Navro'z bayramlariga ham homiylik qilinmoqda. Viloyat bolalar sport jamg'armasiga 2 million so'm homiylik yordami ko'rsatildi. Sport faxriysi A.Jo'rayev xotira sovrini uchun sexlar va bo'limlar o'rtasida mini-futbol musobaqasi tashkil etildi.

Bundan tashqari, korxonada ishlayotgan xodimlarning sog'lig'ini tiklash borasida ham bir qator ishlar amalga oshirildi. "Jayraxona" sanatoriysiga 7 kishi, "Botanika" sanatoriysiga 2 kishi va "Salomatlikni tiklash va tabiiy davolash ilmiy tekshirish instituti"ning Termiz filialiga 5 kishi o'z salomatliklarini tiklab kelishdi. Korxonadagi tibbiyot punkti va gigiyena xonalari uchun 425 ming so'mlik dori-darmon bepul olib berildi.

Korxonada Prezident farmonlari va Vazirlar Mahkamasining qarorlari ijrosini ta'minlash maqsadida, xususan "Yirik sanoat korxonalari bilan kasanachilikni rivojlantirish asosida ishlab chiqarish va xizmatlar o'rtasida kooperatsiyani kengaytirilishini rag'batlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi farmon ijrosi doirasida 2003-yilda 60 ta kasanachi ish o'rni yaratilib, ularga ish kiyimlari, qo'lqoplar, kalava iplari uchun xaltalar va xo'jalik arqonlari tayyorlab berildi.

Korxonada ishlayotgan xodimlar bepul sut mahsulotlari va ish kiyimlari bilan ta'minlab borildi. Ishchi-xodimlarga olti oylik yakuni bo'yicha 25 ming 371 so'mlik ovqat puli va 123 ming 890 so'mlik transport puli to'landi. Ishchilar oshxonasida tayyorlanadigan

ovqatlar narxi ishchilar uchun arzonlashtirildi. Korxona ishchi-xizmatchilarini ishga olib kelish va olib ketishda korxona avtotransporti bepul xizmat ko'rsatib kelgan.

2004-yilda ham Ulug'bek mahallasi xonalarini jihozlash uchun 500 ming so'mlik jihozlar berildi. 4-maktabni ta'mirlash uchun 300 ming so'mlik, "Kamalak" bolalar bog'chasini ta'mirlash uchun 200 ming so'mlik qurilish materiallari berildi [6]. Bunday xayrli ishlar deyarli har yili amalga oshirildi. Bevosita korxonaning o'zida ham ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar muntazam ravishda o'tkazib kelindi. Korxonada ma'naviyat va ma'rifat xonalari tashkil etilgan bo'lib, sexlarda dam olish xonalari mavjud. Jamoada sport musobaqalari (futbol, voleybol, tennis) muntazam o'tkaziladi. 2012-yilda "Mustahkam oila yili" munosabati bilan kam ta'minlangan va ko'p bolali oilalarga moddiy yordam ko'rsatib kelinmoqda. Korxonada kasanachilik bilan shug'ullanayotgan 7 nafar ayol uchun barcha sharoitlar yaratilgan, jumladan uzluksiz elektr ta'minoti va tikuv mashinalari bilan ta'minlangan. Har bir sexda ayollar uchun gigiyena xonalari mavjud bo'lib, ular zarur tibbiy anjomlar bilan jihozlangan. Korxona ishchi-xotin qizlarini ishga olib kelish va olib ketish bepul tashkil etilgan. Ishchilar oshxonasida korxona tomonidan issiq ovqatlar 50 foiz narxda (talon orqali) tarqatiladi. Korxonada tibbiyot punkti muntazam ravishda uch smenada ham ishchilarga bepul xizmat ko'rsatadi va barcha zarur sharoitlarga ega. Sexlarda dam olish xonalari, gigiyena xonalari, kiyinish-yechinish xonalari (garderob), dush xonalari issiq va sovuq suv bilan ta'minlangan va muntazam ishlab turibdi. Bunday ijobiy o'zgarishlar deyarli barcha sanoat korxonalarida amalga oshirilgan. "Surxonpaxtasanoat" birlashmasi ishchi-texnik xodimlarining sog'lig'ini tiklash va dam olishlari uchun tizimdagi sanatoriy-profilaktoriylarida va oromgohlarida dam olishlari va davolanishlari muntazam tashkil etilgan [7].

"Surxonoziqovqatsanoat" ochiq hissadorlik jamiyati qishloq joylardagi umumta'lim maktablari va kasb-hunar kollejlari tizimi sifatini oshirish maqsadida maktab va

kollejlarning moddiy-texnik bazasini mustahkamlash va ularni ta'mirlash, mehribonlik uylariga homiylik qilish kabi xayrli ishlarni amalga oshirdi. Jumladan, korxonaga birlashtirilgan Boysun tumanidagi "Mehribonlik uyi"ga 2 million 983 ming 200 so'mlik homiylik yordami ko'rsatildi. Respublika bolalar sportini rivojlantirish fondiga 30 million so'm, Surxondaryo viloyati bolalar sportini rivojlantirish fondiga 5 million so'm, Denov tumani bolalar sportini rivojlantirish fondiga 2 million so'm, "Dinamo" sport jamg'armasiga 5 million so'm, respublika qo'l jangi federatsiyasiga 500 ming so'm, O'zbekiston taekvondo federatsiyasiga 1 million so'm, jami 43 million 500 ming so'mlik homiylik yordami ko'rsatildi [8].

O'tgan asrning 80-yillarida barcha yengil va oziq-ovqat sanoati korxonalarining o'z yordamchi xo'jaliklari mavjud edi. Masalan, Surxondaryo viloyatidagi barcha paxta tozalash zavodlari o'z ishchi va xizmatchilarining qishloq xo'jalik mahsulotlariga bo'lgan talabini qondirishda faol ishtirok etdilar. Sho'rchi paxta tozalash zavodida "Hamma narsa inson uchun" shiori ostida ishchilarning turmush darajasini yaxshilashga qaratilgan amaliy ishlar boshlandi. Ayniqsa, tadqiqot davrida korxonaning yordamchi xo'jaligi kengaytirilib, go'sht, parhez parranda go'shti va sut mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi oshirildi. Korxona yordamchi xo'jaligida yuzdan ortiq qoramol, ikki yuzdan ziyod qo'y-echki va besh mingga yaqin parranda parvarish qilindi. Angor paxta tozalash zavodining Qoraqirdagi yer maydonida katta ko'l mavjud bo'lib, unda baliq urchitilib, korxona xodimlariga arzon narxlarda sotildi. Ishga tushgan boshqa korxonalar ham o'z ishchi-injener texnik xodimlarining qishloq xo'jalik mahsulotlariga bo'lgan ehtiyojini yordamchi xo'jaliklardan unumli foydalanish orqali qondirdilar. Misol uchun, Qiziriq paxta tozalash zavodining qoramollari va asalarichilik xo'jaligi, Surxon paxta tozalash zavodining esa yer maydoni va asalarichilik xo'jaligi hamda katta bog'i mavjud edi [9]. Biroq, sobiq sho'ro davlatining inqirozi arafasida deyarli barcha yordamchi

xo'jaliklarining barham topishi bilan bu muhim yo'nalish biroz e'tibordan chetda qoldi. Biroq, mustaqillikka erishilgach, mamlakatimizda qishloq xo'jaligi bilan sanoat o'rtasidagi hamkorlikni tiklash va rivojlantirish masalasi davlat siyosatining muhim yo'nalishlaridan biriga aylandi. "Surxondaryopaxtasanoat" birlashmasida ham bu borada sezilarli ishlar amalga oshirildi. Birlashma tizimidagi sakkizta zavodda qirqta zamonaviy pillaxona barpo etilib, foydalanishga topshirildi. Fermer xo'jaliklari bilan yaqin hamkorlik o'rnatilib, 144 tonna tirik pilla yetishtirildi. Pillachilik ozuqa bazasini mustahkamlash maqsadida yuz gektar maydonda intensiv texnologiyali tutzorlar tashkil etilib, ularni parvarishlash ishlari yo'lga qo'yildi [10].

Tizimga kiruvchi korxonalar tomonidan qariyb ellik gektar maydondagi bog'larda muntazam parvarishlash ishlari olib borildi, bog'lar orasiga qo'shimcha ekinlar ekildi. Tashkil etilgan bog'larda yetishtirilgan 87 tonna meva, 30 tonna poliz mahsulotlari va 86 tonna sabzavotlar bevosita paxta tozalash korxonalari ishchi-xizmatchilariga va aholiga yetkazib berildi [11]. Bu xayrli an'ana uzluksiz davom ettirilib, Muzrabot tumanida o'n gektar maydonda zamonaviy intensiv bog' yaratildi.

Tadqiqot davrida yengil va oziq-ovqat sanoati korxonalarida mehnat qilayotgan ishchi-xizmatchilarning farzandlari uchun ham qator amaliy ishlar amalga oshirilganligi tahlil qilindi. Sho'rchi don mahsulotlari korxonasida mavjud bolalar bog'chasini zamonaviy jihozlar bilan ta'minlash, ularni sifatli oziq-ovqat bilan muntazam ravishda ta'minlash kabi muhim vazifalar korxona zimmasiga yuklatildi. Bolalar bog'chalariga to'lanadigan to'lovning katta qismi korxonalar tomonidan o'z mablag'lari hisobidan qoplandi. 2011-yilda ushbu maqsadlar uchun 2 million 200 ming so'm mablag' ajratildi [12]. Yengil va oziq-ovqat sanoati korxonalarida ishlovchilarning aksariyatini ayollar tashkil etganligi sababli, bolalar bog'chalarini qurish va ularning faoliyatini qo'llab-quvvatlashga alohida e'tibor qaratildi.

Sanoat korxonalari ishchi va injener-texnik xodimlarining farzandlarini yozgi ta'til vaqtida

dam olish lagerlari va oromgohlarda maroqli hordiq chiqarishlari uchun ham alohida g'amxo'rlik ko'rsatildi. Surxondaryo viloyat paxta tozalash trestiga qarashli barcha paxta tozalash zavodlarining o'z dam olish lagerlari mavjud edi. Masalan, Termiz paxta tozalash zavodining Salovat uchastkasida, Denov paxta tozalash zavodining Vaxshivorda, Sherobod va Angor paxta tozalash zavodlarining Qorabog' hududida bolalar lagerlari faoliyat yuritgan. Lagerlarning barcha xarajatlari korxonalar tomonidan to'liq qoplab berilgan. Paxta tozalash korxonalarining "Beshbuloq" bolalar oromgohi har yili kapital ta'mirlanib, 600 nafarga yaqin bolaning yozgi dam olishi tashkil etilgan [13]. Sho'rchi don mahsulotlari korxonasida har yili bolalar yozgi oromgohlari uchun 20 ming so'm mablag' ajratilgan [14]. "Surxonoziqovqatsanoat" ochiq hissadorlik jamiyatida yoshlar o'rtasida sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish, ularni alkogolizm, giyohvandlik va boshqa zararli odatlardan himoya qilishga ustuvor ahamiyat berildi. Yilda bir marta tibbiy va narkologik ko'rikdan o'tkazish, korxona ishchi-xizmatchilarining farzandlarini bepul dam olish maskanlariga yuborish, 1-iyun - Xalqaro bolalarni himoya qilish kuni munosabati bilan bolalarni Termiz shahridagi madaniyat va istirohat bog'iga olib borish, korxona xodimlarini Buxoro, Xiva va Samarqand kabi qadimiy shaharlardagi ziyoratgohlarga sayohatlarini tashkil etish, korxona xodimlari farzandlari hamda kam ta'minlangan oila farzandlarining birgalikda ma'naviy hordiq chiqarishlari uchun 5 million 967 ming so'm mablag' ajratildi va "Chashma-Toshpo'latboy" bolalar oromgohida ularning bepul dam olishlari uchun sharoit yaratib berildi [15].

Jarqo'rg'on paxta tozalash zavodida faoliyat yuritayotgan oshxona va choyxona ishchilarni bepul issiq ovqat bilan ta'minladi. Surxondaryo viloyati oziq-ovqat sanoatining yetakchi korxonalaridan biri bo'lgan Denov yog'-ekstraksiya zavodida 1979-yilda ishchi-xizmatchilar uchun xizmat qilayotgan maishiy binolar va ovqatlanish shoxobchalari zamonaviy tarzda qayta jihozlandi. Shuningdek, korxonada yuvinish va kiyinish xonalari kapital ta'mirlanib, har bir sexda

alohida maishiy xizmat xonalari ochildi. Eng muhimi, 1986-yilda zavod tasarrufiga yangi sauna hamomining qurilishi yakunlanib, foydalanishga topshirildi. Ishchi-xizmatchilarning talablarini inobatga olgan holda, parhez taomlarini tayyorlaydigan oshxona ishga tushirildi va u ikki smenada ishlashga moslashtirildi. Yosh ishchi-xizmatchilarning taklifi bilan 1986-yilda yangi stadion bunyod etilib, uning uchun zamonaviy sport anjomlari ajratildi [16].

Denov yog'-ekstraksiya zavodi ishchi-xizmatchilarining salomatligini doimiy nazorat qilishni o'zining ustuvor vazifalaridan biri deb bildi va muntazam ravishda tibbiy ko'riklar o'tkazib turildi. 2011-yilda Sho'rchi don mahsulotlari korxonasida mehnatni muhofaza qilish tadbirlariga 75 ming 500 so'm mablag' yo'naltirildi [17].

Tadqiqot davrida ishchi va xizmatchilarning madaniy hordiq chiqarishlari uchun klublar, madaniyat uylari va saroylari barpo etildi. Ushbu davrda yengil va oziq-ovqat sanoati korxonalari ishchi-xizmatchilarining turmush darajasini yaxshilash, ularni moddiy va ma'naviy rag'batlantirishga katta mablag'lar ajratib turdilar. Masalan, 2011-yilda Sho'rchi don mahsulotlari korxonasida ushbu maqsadlar uchun 140 ming so'm ajratildi, ijtimoiy xarajatlarga esa 1 million 354 ming so'm sarflandi [18]. Yengil va oziq-ovqat sanoati tarmog'ida mehnat qilayotgan ishchi-texnik xodimlarning fidokorona mehnati munosib taqdirlanib borildi. Birgina Jarqo'rg'on tumanida mustaqillik yillarida sanoat sohasida erishilgan yutuqlar hukumatimiz tomonidan alohida e'tirof etilib, fidokorona mehnat qilgan sanoat sohasi xodimlaridan Sh.Bo'layev 1991-yilda "O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan sanoat xodimi" unvoni bilan, M.Xaydarova 1997-yilda, G.Ro'ziyeva 2002-yilda, S.Boboyorova 2005-yilda, G.Normurodova 2007-yilda "Shuhrat" medallari bilan mukofotlandilar.

XULOSA (ЗАКЛЮЧЕНИЕ / CONCLUSION). Xulosa qilib aytganda, tadqiq qilingan yillarda yengil va oziq-ovqat sanoati korxonalarida mehnat qilayotgan ishchi va xizmatchilarning moddiy va

ma'naviy turmush darajasini yaxshilash | oshirildi.
borasida sezilarli chora-tadbirlar amalga

ADABIYOT VA MANBALAR RO'YXATI
(ИСПОЛЬЗОВАННАЯ ЛИТЕРАТУРА / REFERENCES):

1. Tursunov S., Qobilov E., Murtazoyev B., Pardayev T. Surxondaryo tarixi. –Toshkent: Sharq, 2004. – B. 608.
2. Tursunov S., Qobulov E., Murtazoyev B., Pardayev B., Umarov I. Termiz tarixi. – Toshkent: YANGI NASHR, 2019. – B. 292.
3. Surxonteks qo'shma korxonasining joriy arxivi, 2001 yil.
4. Surxonteks qo'shma korxonasining joriy arxivi, 2002 yil.
5. Surxonteks qo'shma korxonasining joriy arxivi, 2003 yil.
6. Surxonteks qo'shma korxonasining joriy arxivi, 2004 yil.
7. Surxondaryopaxtasanoat"-2013.-B.17.
8. Surxonoziqovqatsanoat OAJ. Toshkent, 2010. - B. 14.
9. Surxondaryo viloyati davlat arxivi, 322-fond, 1-ro'yxat, 18-ish, 27-varaq.
10. Surxondaryopaxtasanoat" - 2010. — B. 10
11. Surxondaryopaxtasanoat" - 2010. - B. 11-12.
12. Sho'rchi don mahsulotlari ochiq hissadorlik jamiyati joriy arxivi, 2011 yil,. — B. 29.
13. Surxondaryopaxtasanoat birlashmasi joriy arxivi. - B. 17.
14. Sho'rchi don mahsulotlari ochiq hissadorlik jamiyati joriy arxivi, 2011 yil,. — B. 30.
15. Surxonoziqovqatsanoat OAJ. Toshkent, 2010. - B. 15.
16. Surxondaryo viloyati davlat arxivi, 45-fond, 1-ro'yxat, 78-hujjat, 27-varaq.
17. Sho'rchi don mahsulotlari ochiq hissadorlik jamiyati joriy arxivi, 2011 yil,. -B. 35.
18. Sho'rchi don mahsulotlari ochiq hissadorlik jamiyati joriy arxivi, 2011 yil,. -B. 32.